

Nieuwe vondsten van zeldzame planten in 1993, 1994 en (ten dele) 1995

Ruud van der Meijden, Wout J. Holverda & Leni (H.) Duistermaat (Rijksherbarium/ Stichting FLORON, Postbus 9514, 2300 RA Leiden).

New records of rare plants in 1993, 1994 and (partly) 1995

New indigenous species are *Conopodium majus* and *Vulpia membranacea*, and the recently recorded hybrid *Scutellaria galericulata* × *minor* (*S.* × *hybrida*). New and fully naturalized neophytes are the invasive species *Hydrocotyle ranunculoides* and *Impatiens capensis*. Other new neophytes are *Anisanthamadridentis*, *Centaurea stoebe* subsp. *rhenana*, *Chenopodium ambrosioides*, *Crambe abyssinica*, *Dittrichia graveolens*, *Erigeron karvinskyanus*, *Koeleria paniculata*, *Malus baccata*, *Ornithopus compressus* and *Physalis peruviana*.

Anthericum liliago and *Dianthus superbus* were recorded again in the Netherlands after 80 years of disappearance, and *Eleocharis ovata* after 150 years. *Bromus secalinus* and *Cuscuta gronovii* are not yet extinct. Interesting new records of very rare Dutch species are *Atriplex pedunculata*, *Blackstonia perfoliata* subsp. *serotina*, *Callitriche hermaphrodita*, *Carex brizoides*, *Epipactis atrorubens*, *Huperzia selago*, *Lycopodium annotinum*, *Mentha pulegium*, *Myriophyllum alterniflorum*, *Oreopteris limbosperma*, *Phegopteris connectilis*, *Potamogeton praelongus*, *Polystichum lonchitis*, *Scorzonera humilis*, *Silaum silaus*, *Teucrium scordium* and *Viola persicifolia*.

Inleiding

Voor de eerste maal zijn alle meldingen van bijzondere vondsten (via herbarium-materiaal, meldingskaartjes en Rode-Lijstformulieren) in een databestand ingevoerd, waardoor het o.a. mogelijk werd om deze met de reeds in FLORBASE aanwezige gegevens te vergelijken op hun nieuws waarde. Evenals voorheen wordt met de 'Lijst' geen volledigheid nagestreefd over nieuwe vondsten.

In het Deltagebied is een nieuw interessant natuurgebied ontstaan: de Dintelse Gorzen. Daar zijn gevonden: *Blackstonia perfoliata* subsp. *serotina*, *Centaureum erythraea* en *C. littorale*, *Dactylorhiza incarnata*, *Epipactis palustris*, *Gymnocarpium dryopteris* (op de grond!), *Linum catharticum*, *Odontites vernus* en *Sagina nodosa*.

De flora van de provincie Flevoland blijkt ons telkens weer voor grote verassingen te stellen: *Agrimonia procera*, *Clinopodium vulgare*, *Cynoglossum officinale*, *Equisetum telmateia*, *Inula conyzae*, *Polystichum lonchitis* en *P. setiferum*, *Potentilla supina* en *Verbena officinalis* zijn nieuw of hebben zich uitgebreid. Het is nog steeds niet goed mogelijk om goed aan te geven tot welk(e) floradistrict(en) Flevoland moet worden gerekend.

Ook het Eemhavengebied lijkt zich floristisch goed te ontwikkelen, terwijl in het bedreigde Ruigoord bij Amsterdam nog steeds weer nieuwe bijzondere planten opduiken (o.a. *Orchis militaris*). Ruigoord is thans bij het Renodunaal district ingedeeld.¹

Het restauratiebeheer in vele natuurgebieden heeft ook tot het (terug-)vinden van vele interessante plantensoorten geleid: *Anagallis tenella*, *Apium inundatum*, *Cicen-*

dia filiformis, *Hypericum elodes*, *Littorella uniflora*, *Lycopodiella inundata*, *Pilularia globulifera*, *Potamogeton gramineus*, *Radiola linoides*, *Rhynchospora fusca*, *Schoenus nigricans*, en zelfs van een zeer bedreigde soort als *Teucrium scordium*!

In de verslagperiode zijn weer 3 soorten gevonden die niet eerder in Nederland gezien waren: *Conopodium majus*², *Impatiens capensis*³ en *Vulpia membranacea*⁴. Nieuw voor Nederlands is ook de hybride *Scutellaria galericulata* × *minor* (*S.* × *hybrida*).⁵ Een geval apart is *Hydrocotyle ranunculoides*⁶, die zich plotseling op vele plaatsen manifesteerde en zich mogelijk tot een plaag gaat ontwikkelen. Moeilijk te beoordelen is de eerste vondst van de noordelijke soort *Rumex longifolius*. Waarschijnlijk uit aanplant afkomstig is de vondst van de zeer grote vorm van Schaafstro: *Equisetum hyemale* var. *affine*.

Wederom werden enkele soorten die met zekerheid uit Nederland waren verdwenen op nieuwe vindplaatsen teruggevonden: *Anthericum liliago*⁷, *Dianthus superbus* en *Eleocharis ovata*⁸, terwijl *Bromus secalinus* en *Cuscuta gronovii* (nog) niet als verdwenen kunnen worden beschouwd.

De Lijst telt voorts een groot aantal nieuwe vondsten van zeer zeldzame soorten: *Atriplex pedunculata*, *Callitriche hermaphroditica*, *Carex brizoides*, *Epipactis atrorubens*, *Huperzia selago*, *Lycopodium annotinum*, *Mentha pulegium*, *Myriophyllum alterniflorum*, *Oreopteris limbosperma*, *Phegopteris connectilis*, *Potamogeton praelongus*, *Scorzonera humilis*, *Scutellaria minor*, *Silaum silaus* en *Viola persicifolia*, en nieuwe binnenlandse vondsten van o.a. *Anagallis tenella*, *Blysmus compressus*, *Eleocharis quiqueflora* en *Juncus alpinoarticulatus* subsp. *atricapillus*. Van enkele zeldzame inheemse soorten is er waarschijnlijk sprake van een spontane areaaluitbreiding: *Anacamptis pyramidalis*, *Catapodium marinum* en *C. rigidum*, *Carex divulsa*, *Chrysosplenium alternifolium* en *Trientalis europaea*. De nieuwe vindplaatsen van *Bromus racemosus* en *Leersia oryzoides*⁹ zijn mogelijk eerder het resultaat van een betere herkenning dan van een herstel.

Een aantal neofieten heeft zich zodanig uitgebreid dat zij thans in de Standaardlijst¹⁰ zijn opgenomen: *Artemisia biennis*, *Bidens radiata*¹¹, *Chenopodium pumilio*, *Cuscuta campestris*, *Geranium lucidum* en *G. purpureum* en *Sorghum halepense*. Andere, die al eerder in de Standaardlijst waren opgenomen, breiden zich verder uit: *Geranium rotundifolium*, *Panicum dichotomiflorum*, *Plantago arenaria*, *Solanum nigrum* subsp. *schultesii*, *Tragopogon dubius*, *Vulpia ciliata* subsp. *ambigua* en *V. fasciculata*. Opmerkelijk is dat *Scutellaria columnae* na langdurige stilstand thans bij Haarlem zijn areaal langzaam uitbreidt; hetzelfde geldt daar voor *Teucrium chamaedrys* subsp. *chamaedrys*.

De laatste jaren zijn een flink aantal nieuwe inburgerende neofieten in Nederland gevonden die niet eerder in Nederlandse Flora's werden vermeld, maar thans zijn opgenomen¹²: *Chenopodium ambrosioides*, *Crambe abyssinica*, *Dittrichia graveolens*, *Erigeron karvinskyanus*, *Koeleria paniculata*, *Leucanthemum paludosum*, *Ornithopus compressus*, *Physalis peruviana* en *Pistia stratiotes*.

Bromus madritensis, *Centaurea stoebe* subsp. *rhenena* en *Malus baccata*, die alle (nog) niet in de Flora zijn opgenomen, zijn wellicht in Nederland ingeburgerd.

De Lijst van 1993, 1994 en (ten dele) 1995

- Abutilon theophrasti* (Fluweelblad): Schiedam, opgespoten terrein, 37.25 (opg. B. van As) / tussen Luttenberg en Hellendoorn, 1 plant in aardappelakker, 28.31 (opg. J.J. Kleuver) / Voorhout, op bouwterrein, 30.17 (opg. J.M. de Graaf) / Gorinchem, 1 plant langs de Merwede, 38.55 (opg. H.G. Kreeftenberg) / tussen Beek en Babberich, 15 planten in bietenakker, 19.26 (opg. F. Sollman). — Nieuwe aanvullingen op *Gorteria* 13: 40.¹³
- Acer negundo* (Vederesdoorn): bij Bemmelen, op een krib langs de Waal, 40.44 (opg. A.A. van der Heijden). — Nieuwe aanvullingen op *Gorteria* 16: 126.¹⁴
- Agrimonia procera* (Welriekende agrimonie): Roggebotzand, op twee plaatsen aan bosranden, 21.41 (opg. C. v.d. Molen & J. de Vries; M. Roepers).
- Agrostis castellana* (Tweetoppig struisgras): Almelo, Schelfhorst, in parkbosje, 28.35 (C.G. Abbink-Meyerink) / Almelo-Zuid, in houtwal, 28.45 (C.G. Abbink-Meyerink) / vliegbasis Twente, 1 plant in met graszaad ingezaaid perceel, 28.58 (opg. O.G. Zijlstra) / Leiden, Rapenburg, tussen stoeptegels, 30.37 (H. Duistermaat).
- Ailanthus altissimus* (Hemelboom): Rotterdam, op 2 stenige plaatsen, 37.37 (opg. R. Andeweg).
- Alchemilla glabra* (Kale vrouwenmantel): Doornspijk, aan steile slootkant, 27.21 (opg. A.J. Hertog) / Z. van Olst, 27.45 (opg. P. Bremer) / oever van Zandwetering, 27.56 (opg. R. Beringen) / op verscheidene plaatsen langs slootkanten in de Willemspolder, 44.45 (opg. P. van Ruth) / Heusdenhout, in berm, 50.14 (KNNV Breda) / Uden, aan beekrand, 58.35 (opg. F. Lippe) / Beesel (Z. van Reuver), in slootrand, 58.35 (opg. J.H.J. Klinckenberg).
- Alchemilla vulgaris* s.s. (Spitslobbige vrouwenmantel): Zwolle-Zuid, aan grazige oever, 27.15 en 27.16 (opg. M. Crefeld).
- Alisma lanceolatum* (Smalle waterweegbree): 2e Exloërmond, 18.11 (E.J. Weeda).
- Allium schoenoprasum* (Bieslook): NO. van Zwolle, Agnietenberg, wegberm, 21.46 (opg. P. Bremer).
- Alopecurus bulbosus* (Knolvossenstaart): Vereenigde Harger- en Pettemerpolder, 14.51 en 14.52 (J. Groot).¹⁵
- Alopecurus aequalis* (Rosse vossenstaart): Soerendonk, 57.26 (H. Duistermaat).
- Althaea hirsuta* (Ruike heemst): Eindhoven, 1 plant, ruderaal, 51.45 (opg. K. van der Veen).
- Alyssum alyssoides* (Bleek schildzaad): Rijkerswoerd, opgespoten, zandig terrein, 40.22 (opg. M. Zwarts).
- Amaranthus blitoides* (Nerfamarant): Rotterdam, Maasboulevard, tussen straattegels, 37.37 (opg. R. Andeweg) / langs de Rijn bij Pannerden en Millingen, 40.44 (opg. R.C.M.J. van Moorsel) / bij Ubbergen, in uiterwaard, 40.54 (opg. R.C.M.J. van Moorsel).
- Amaranthus blitum* (Kleine majer): Emmen, industrieterrein, 17.48 (opg. O.G. Zijlstra).
- Ambrosia artemisiifolia* (Alsemambrosia): Oostvaardersplassengebied, 1 plant, zandig weggetje naar schuilhut bij aalscholverkolonie, nogal ruderaal, 26.14 (opg. F. Lippe) / Jaarsveld (gem. Lopik), in uiterwaard langs Lek, 1 plant, 38.26 (opg. D. Kerkhof).

- Ambrosia trifida* (Driedelige ambrosia): Rotterdam, Nassaukade, ruderaal berm van toegangsweg naar margarinefabriek, 37.37 (R. Andeweg) / Sleeuwijk, 1 plant aan rivieroever, 38.56 (opg. A.H. van den Berg).
- Amsinckia menziesii* (Amsinckia): Vriezenveen, op in weiland gestorte zandberg, 28.25 (opg. C.G. Abbink-Meyerink) / Veluwe, bij Terlet, in wegberm en in rand wildakker, 33.43 (opg. F. Sollman) / Veghel, industrieterrein De Amert, 45.55 (opg. F. Lippe).
- Anacamptis pyramidalis* (Hondskruid): duinen bij Schoorl, 14.52 (opg. K. Ooievaar) / Kennemerduinen, droog valleitje dicht achter de zeereep, 24.28 (E.J. Weeda) / Amsterdamse Waterleidingduinen, in berm N.O. kanaal, 24.38 (opg. J. Mourik) / Amsterdam, Wencebachweg, opgespoten terrein, 25.45 (opg. P.A. van der Wielen) / Rotterdam Europoort, in grazige leidingstrook op zand, 37.32 (opg. R. Anderweg) / Botlek, 2 planten, 37.44 (opg. A. van Meerkerk) / Philipsdam, oever tussen ruigte, 43.43 (opg. G. Groen). — Ook gezien het relatief grote aantal nieuwe vondsten in de vorige Lijst¹⁶ lijkt het er op dat deze soort zich — althans in het westen van het land — uitbreidt.
- Anagallis tenella* (Teer guichelheil): Amsterdamse Waterleidingduinen, 'De Wouwen', op in 1992 afgeplagd veld met veel duinroos en struisgras, 24.48 (opg. J. Mourik) / gem. Weert, De Krang bij Swartbroek, langs paadje bij uitgebaggerd ven, 58.31 (opg. I. Raemakers).
- Angelica archangelica* (Grote engelwortel): N. van Enschede, vliegbasis Twente, Zuidkamp, 4 planten in greppel langs vochtig weiland, 34.18 (opg. J. Kers).¹⁷
- Anisantha madritensis* (= *Bromus madritensis*): Zoetermeer, in diverse wijken gesig-naleerd, 30.57 (J. Vos).
- Anisantha rigida* (= *Bromus rigidus*; Stijve dravik): Amsterdam, Ruigoord, Westpoortgebied, talrijk op zeer open schelpterrassen, samen met opvallend veel zuidelijke grassen, 25.23 (T. Denters) / Eindhoven, Beatrixhaven, 51.44 (J. Spronk).
- Anthericum liliago* (Grote graslelie): Op twee plaatsen in kalkgraslanden in Zuid-Limburg.⁷ — Deze soort, die voor het laatst in 1897 op de Veluwe werd aangetroffen, werd sindsdien als uitgestorven beschouwd. Het feit dat hij op twee uiteengelegen plaatsen werd gevonden, en tevens in aangrenzend België, doet vermoeden dat het hier om een natuurlijke uitbreiding van het areaal van deze fraaie soort gaat. Om de vindplaatsen te beschermen worden hier geen nadere opgaven van de uurhokken gedaan.
- Anthriscus caucalis* (Fijne kervel): Z. van Boxmeer, Smakt, rand van akkergreppel, 52.14 (F. Reijerse).
- Apera interrupta* (Stijve windhalm): Amsterdam, NS-werkplaats nabij NS-station Lelylaan, 25.34 (opg. R.C.M.J. van Moorsel) / Wierden, stationsterrein, tussen grind en gruis, 28.34 (C.G. Abbink-Meyerink) / Hilversum-Noord, nabij NOS-gebouwencomplex, 32.11 (T. Denters).
- Apium inundatum* (Ondergedoken moerasscherm): gem. Hattem, ondergedoken aan zandoever van plas, 27.15 (opg. R.C.M.J. van Moorsel) / Vriezenveen, in 2 jaar oude bergingsvijver, 28.24 (opg. C.G. Abbink-Meyerink) / 3 km NO. van Holten, in ondiepe watergang, 28.51 (opg. R. Beringen) / Rekken, aan rand van onlangs gegraven poel, 44.55 (opg. P. van Ruth).

- Apium repens* (Kruipend moerasscherm): gem. Westerschouwen, veengronden nabij Biesterveld, 42.25 (opg. R.C.M.J. van Moorsel).
- Arabis arenosa* (Rozetsteenkers): gem. Maasbracht, Ohé (Dilkensweerd), 1 plant in stenen beschoeiing van Maasover, ca. 1/2 m boven waterspiegel in dichte begroeiing, 60.11 (opg. J.H.J. Klinckenberg).
- Arabis glabra* (Torenkruid): spoorlijn Olst-Deventer, 27.45 (opg. P. Bremer) / 3 km N. van Deventer, op spoordijk, 27.56 (opg. K. van der Veen) / gem. Gorssel, opgeworpen zandige heuvel bij theekoepel van landgoed 't Joppe, zonnig, 33.27 (opg. A.A. van der Heijden).
- Armeria maritima* (Engels gras): Best, in berm Poot van Metz bij aansluiting A58, ca. 100 planten, 51.34 (opg. J. Nieuwkoop) / Nuenen-Geldrop, in bermen tussen fietspad en weg, 51.46 (opg. R. Rensen-Bronkhorst).
- Aronia × prunifolia* (Zwarte appelbes): Vlieland, Ruige Plak, langs bospad, 4.27 (E.J. Weeda).
- Artemisia biennis* (Rechte alsem): Leiden, Schuttersveld, 1 plant, op grote zandhoop op noordelijk stuk van terrein, 30.37 (opg. J.M. de Graaf) / Rotterdam, Goudse-singel, ruderaal terrein en voormalig veilingterrein Noord, 37.37 (R. Andeweg) / Vianen, Sluiseiland, ruderaal vegetatie op aangevoerd zand, 38.28 (opg. D. Kerkhof) / Opijnen, oeverproject SBB/RIZA, 1 plant, zandige plaats langs Waal, 39.52 (opg. A.H. van den Berg) / gem. Ubbergen, Kekerdomse Waard, zanddijk NO-zijde van de Kaliwaal, 40.44 (opg. R.C.M.J. van Moorsel) / W. van Kekerdom (Ooijpolder), op opgespoten zanddijk, 40.44 en zandige, hoge uiterwaard langs plas bij Waal, 40.54 (opg. F. Sollman).
- Asclepias syriaca* (Zijdeplant): Noordwijk, bij Radio Nora, 10 planten, zich uitbreidend, wegberm in duingebied, 24.57 (opg. J. van Dijk).
- Asplenium adiantum-nigrum* (Zwartsteel): Amsterdam, Haarlemmertrekvaart bij Westergasfabriek, 18 planten, op oude kademuur van basalt met Z-expositie, thans grootste groeiplaats van Amsterdam!, 25.34 (T. Denters).
- Asplenium scolopendrium* (Tongvaren): gem. Enschede, 'Het Zuidbroek', Veendijk, aan de N-kant, op een soort terrasje van stenen, 29.51 (opg. J. Schunselaar).
- Asplenium trichomanes* (Steenbreekvaren): Bergen (N.-H.), 'Oude Hof', op oude stenen brug in halfschaduw, laag bij de grond in min of meer losse specie, 19.22 (E. van Wonderen) / Dordrecht, Noorder Elsweg, 1 pol op schuurmuur naast regenpijp, 44.22 (opg. A. Boesveld).
- Aster lanceolatus* (Smalle aster): Eindhoven, bij het Beatrixkanaal, grote populaties, 51.44 (opg. J. Spronk).
- Atriplex laciniata* (Gelobde melde): Katwijk, uitwateringssluizen, 2 planten, 30.26 (opg. J. van Dijk) / Scheveningen, voet zeereep, 30.44 (H. v.d. Hagen).
- Atriplex pedunculata* (Gesteelde zoutmelde): Ameland, De Hon, nabij strandpaal 25.200, op zandige kwelder, 2.43 (P.A. Slim).
- Atropa bella-donna* (Wolfskers): gem. Stein, N. van Maasband, enkele bloeiende planten, op steilwand van de Maas, 59.48 (opg. E. Blink).
- Azolla mexicana* (Kleine kroosvaren). — Vanaf het begin van deze eeuw zijn geen waarnemingen meer gedaan met rijpe sporgangiën. Kleine exemplaren van *A. filiculoides* zijn in vegetatieve toestand niet met zekerheid van *A. mexicana* te onderscheiden. Wij beschouwen daarom alle opgaven van *A. mexicana* als dubieus.

- Barbarea intermedia* (Bitter barbarakruid): tussen Nieuw-Vennep en Hoofddorp (Haarlemmermeer), IJweg, 1 plant tussen waarschijnlijk ingezaaide *B. vulgaris*, 25.51 (opg. J.M. de Graaf) / Abbenes (Haarlemmermeer), Hoofdweg, op vastgereden, kleilig wagenpad en bij sloot, 30.18 (J.M. de Graaf).
- Beta vulgaris* subsp. *maritima* (Strandbiet): Noordwijk, Noordduinen, langs strandopgang, 1 forse plant, 24.57 (opg. J. van Dijk).
- Bidens radiata* (Riviertandzaad): Nijmegen, Z-oever Waal, 40.52 (C.G. Abbink-Meyerink).
- Bifora radicans* (Holzaad): gem. Maasbracht, Ohé (Dilkensweerd), 1 plant, op het zandpakket, 60.11 (opg. J.H.J. Klinckenberg).
- Blackstonia perfoliata* subsp. *serotina* (Herfstbitterling): Dintelse Gorzen, op overgang van schrale begroeiing van Duinriet naar lagere soorten, 43.44 (opg. C. van Oers).
- Blysmus compressus* (Platte bies): 1 km N. van Colmschate, aan oever kanaaltje, 33.17 (opg. R. Beringen).
- Botrychium lunaria* (Gelobde maanvaren): Eindhoven, landgoed Wielewaal, 10 cm van bovenrand van zandige greppel, 51.34 (opg. H. van Melick).
- Briza media* (Bevertjes): Vlieland, Pad van Twintig, in wegberm, sinds 1988, 4.36 (opg. G. Groen).
- Bromopsis erecta* (Bergdravik): nabij Nes aan de Amstel, Fort Waver-Amstel, Nessesersluis, op duinzand langs de oprijlaan, bemaaid en begraasd, 31.14 (L. Freese-Woudenberg).
- Bromopsis inermis* (Kweekdravik): St. Geertruid, berm weg naar Gronsveld, 62.31 (E.J. Weeda).
- Bromus racemosus* (Trosdravik): Zederik, polder Achthoven, in dijkberm en schraalland (klei-op-veen), 38.26 (opg. D. Kerkhof) / in 3 km-hokken in de omgeving van Vianen, in grasland (klei-op-veen) en Glanshaver-hooiland (zand), 38.28 (opg. D. Kerkhof) / Leerdam, polder Kortgerecht, nabij Sonsbrug, op onbemest hooiland (klei-op-veen), 38.38 (opg. D. Kerkhof).
- Bromus secalinus* (Dreps): Amerongse Bos, haverakker op zuur, licht humeus zand, 39.15 (R. Haveman) / Boxmeer, groenstrook (ingezaaid?), 46.43 (F. Reijerse). — De soort is als akkeronkruid waarschijnlijk nog niet geheel uit Nederland verdwenen.
- Bunium bulbocastanum* (Aardkastanje): Amsterdamse Waterleidingduinen, Vlak van de Klerk, in duinvallei onder ligusterstruikje, 24.47 (opg. J. Mourik).
- Cakile maritima* (Zeeraket): Tolkamer, 1 plant, op een open plek op een zandstrandje langs de Bijland, 40.45 (opg. H.G. Kreeftenberg).
- Callitriche hermaphroditica* (Rond sterrenkroos): Ronde Broek, in brede sloot (opg. K. van der Veen).
- Calluna vulgaris* (Struikhei): Larserbos, vochtige deel van zandstrand, 26.16 (opg. A. Smit). — Eerste vestiging in Flevoland?
- Camelina sativa* (Huttentut): Eextahaven, ruderaal terrein, 8.51 (opg. A.M. Nieuwenhuijs).
- Campanula rapunculus* (Rapunzelklokje): Reggedijk, 22.52 (opg. K. van der Veen).
- Campanula trachelium* (Ruig klokje): aan W-kant IJssel bij Zutphen, 1 plant in grazige berm Wellenbergseweg, 33.36 (opg. J.F.M. Dieker).

- Carduus acanthoides* (Langstekelige distel): gem. Maasbracht, Ohé (Dilkensweerd), dijk en zand-kleipakket in noordelijk deel natuurgebied, 60.11 (opg. J.H.J. Klinckenberg).
- Carex appropinquata* (Paardenhaarzegge): tussen Heeten en Lettele, in elzenmoeras, 27.58 (opg. K. van der Veen).
- Carex brizoides* (Trilgraszegge): landgoed De Haeve, in Eiken-Beukenbos, 27.55 (opg. P. Bremer).
- Carex divulsa* (Groene bermzegge): Purmerend, op opgespoten terrein, 19.56 (opg. K. Ballintijn) / tussen Sleeuwijk en Werkendam, direct grenzend aan de Merwede, 1 pol, op een open, enigszins zavelig, grazig, jaarlijks gemaaid fabrieksterrein, 38.55 (H.G. Kreeftenberg).
- Carex extensa* (Kwelderzegge): bij Willemstad, buitendijks gors met tal van zoutplanten, 43.46 (J.J. Spaargaren).
- Carex hostiana* (Blonde zegge): gem. Zederik, Polder Achthoven, 'De Hoge Kikker', langs greppel in schraalland op kleiig veen, 's winters nat, 's zomers vochtig, 38.26 (opg. D. Kerkhof).
- Carex lasiocarpa* (Draadzegge): Hoog-Soeren, matig droge/matig vochtige lokale laagte in heide, 33.22 (opg. N. Jeurink).
- Carex pallescens* (Bleke zegge): Willemspolder, aan slootkant, 44.45 (opg. P. van Ruth).
- Catapodium marinum* (Laksteeltje): Amsterdam, Plantage Buurt, ca. 10 planten, tussen trottoirtegels, 25.35 (T. Denters) / Nijmegen, in braakliggend tuintje langs een drukke weg, 40.52 (E. Brouwer).
- Catapodium rigidum* (Stijf hardgras): Alkmaar, plan Kooymeer, bij muur aan de zuidkant van een huis, 19.23 (J. Akkerman).
- Centaurea scabiosa* (Grote centaurie): Rotterdam, Marconistraat, ca. 10 goed ontwikkelde planten, in berm van spoorwegemplacement, 37.36 (R. Andeweg).
- Centaurea stoebe* subsp. *rhenana* (Rijncentaurie): Amsterdam, voormalig spoorwegemplacement 'De Rietlanden', 6 vitale planten (ingeburgerd), langs spoorbaan, 25.35 (T. Denters).
- Centaurium erythraea* (Echt duizendguldenkruid): Dintelse Gorzen, op drooggevallen slikken van het Volkerak tussen lage begroeiing, 43.44/45 (opg. C. van Oers).
- Centaurium littorale* (Strandduizendguldenkruid): Eemshaven, zandvlakte, 3.47 (E.J. Weeda) / Dintelse Gorzen, op de drooggevallen slikken van het Volkerak tussen lage begroeiing, 43.44 (opg. C. van Oers).
- Centaurium pulchellum* (Fraai duizendguldenkruid): Eemshaven, zandvlakte, 3.47 (E.J. Weeda).
- Cerastium diffusum* (Scheve hoornbloem): Vlissingen-Oost, industrieterrein Hoechst, 48.34 (R. van der Meijden).
- Ceratochloa carinata* (= *Bromus carinatus*; Platte dravik): Amsterdam, Nieuwendam, De Breekstraat, tussen trottoirtegels tegen muur van woning, 25.36 (G. van Zanen).
- Ceterach officinarum* (Schubvaren): Den Haag, De Bonte Koekade, 1 plant, op kademuur, 30.55 (opg. J. Cevat) / Rotterdam, Park Schoonoord, Kievitslaan, in metselwerk aan binnenzijde van als tuinornament gebouwde waterput, 37.37 (opg. R. Andeweg).

- Chenopodium ambrosioides* (Welriekende ganzenvoet): gem. Maasbracht, Ohé (Dil-
kensweerd), vrij talrijk over een lengte van enkele honderden meters, 60.12
(opg. J.H.J. Klinckenberg).
- Chenopodium botrys* (Druifkruid): Haarlemmermeer, IJweg, 1 plant op grens weg-
berm-korenveld, 25.51 (opg. J.M. de Graaf) / Noordwijk aan Zee, 6 planten, in
braakliggend perceel in het dorp, 30.16 (opg. J. van Dijk) / langs spoorlijn Nij-
megen-Venlo, enkele planten, 46.12 (E. Brouwer).
- Chenopodium hybridum* (Esdoorn ganzenvoet): gem. Wervershoof, in rand hak-
vruchtakker, 14.58 (opg. R.C.M.J. van Moorsel).
- Chenopodium murale* (Muurganzenvoet): Ameland, Kooiweg, naast mesthoop op erf
van boerderij, 2.41 (P.A. Slim) / Texel, in duinzand langs pad naar vuurtoren,
4.54 en ZW. van Reddingsboei, in ruderaal grasland, 4.55 (R. van der Meijden)
/ bij Veghel, spoorwegovergang Dorshout, in zandige berm langs spoorbaan,
45.55 (opg. F. Lippe).
- Chenopodium pumilio* (Liggende ganzenvoet): bij Keukenhof Lisse, massaal, op bus-
parkeerplaats in strook met losse steenslag, 24.58 (opg. J. van Dijk).
- Chenopodium schraderianum*: Rotterdam, Groene Wetering, 1 sterk vertakte plant op
trottoir, 37.38 (R. Andeweg).
- Chrysosplenium alternifolium* (Verspreidbladig goudveil): Biesbosch, Catharina-
plaatjes, in ca. 25 jaar oude Schietwilgengriend, 44.23 (E.J. Weeda).
- Cicendia filiformis* (Draadgentiaan): Sibculo, zandafgraving KWS, in pioniervegeta-
tie op vochtig zand verrijkt met humus, 28.14 (opg. C.G. Abbink-Meyerink) /
Oude Broek en Wiekermeden, 6 planten, op open lemige, vochtige grond langs
vergraven heidepoel, 28.38 (opg. O.G. Zijlstra).
- Cirsium × forsteri* (*C. dissectum × palustre*): Eindhovense Zeggen, 2 planten, op
enkele meters van grote populatie *C. dissectum*, 51.46 (opg. P. Schipper).
- Cirsium oleraceum* (Moesdistel): gem. Culemborg, in griend, 1 plant, 38.38 (opg.
W. Timmers).
- Clinopodium vulgare* (Borstelkrans): Roggebotzand, op kalkrijk zand aan bosrand,
21.41 (opg. M. Roepers).
- Coincya monensis* (Muurbloemmosterd): Heemze-Rheeze, Oldemeyerweg, in berm,
22.44 (E.J. Weeda) / Lieshout, 1 plant, oostberm van rijksweg, 51.27 (opg. F.
Lambert).
- Conopodium majus* (Franse aardkastanje): Landfort, landgoed langs Oude IJssel, in
parkbos, bosranden en in verruigde gazons onder oude bomen, 41.52 (A.J. Her-
tog) / bij Boxtel, Z. van de spoorlijn naar Uden, De Geelders, ca. 100–200
planten, op en langs een bospaadje, 51.13 (N. Jeurink).²
- Corispermum intermedium* (Smal vlieszaad): Spijkstrand, bij Enkweg, talrijk in berm
en op strand, 27.12 (opg. F. Lippe) / Almelo-West, bedrijvenpark Twente, tien-
tallen planten, op opgespoten zand, 28.34 (opg. C.G. Abbink-Meyerink).
- Corrigiola litoralis* (Riempjes): gem. Bemmelse Pannerdense Kop, open grindig zand
aan W-zijde, 40.44 (opg. R.C.M.J. van Moorsel) / bij spoorlijn, 44.42 (opg.
M. v.d. Velden) / Eindhoven, op terrein waar recent gebouw verwijderd is,
51.44 (opg. J. Spronk).
- Cotula coronopifolia* (Goudknopje): Anjumer Kolken (Fr.), op lage, slikkige plek in
grasland, 6.15 (H. Jager) / Hengelo (Ov.), Broekmeden, nabij woningbouw-

- project, op 's winters onder water staande grond (kleileem), tot voor kort een fourageergebied voor ganzen, 28.57 (C.G. Abbink-Meyerink).
- Crambe abyssinica* (Afrikaanse bolletjeskool): ZO. van Rolde, in wegbermen en randen maïsakker, 12.55 (R. de Koning) / Wageningen, Grebbedijk, W. van de haven, in plaveiselrand bij garagebedrijf, 1 zeer grote plant, 39.27 (D. Prins) / Haven Dinteloord, langs weg, 43.46 (J.J. Spaargaren).
- Crepis tectorum* (Smal streepzaad): bij Winterswijk, Miste, rand roggeakker, 41.16 (opg. F. Sollman).
- Crithmum maritimum* (Zeevenkel): wadkant Afsluitdijk, 1 plant, tussen basaltblokken, 10.41 (opg. L. Freeze-Woudenberg).
- Cuscuta campestris* (Veldwarkruid): Vriezenveen, in landbouwperceel met aardappelen, diam. groeiplaats 1,5 m, 28.25 (C.G. Abbink-Meyerink) / Echt, op voet dijk Julianakanaal, talrijk, 60.12 (opg. J.H.J. Klinckenberg) / gem. Maasbracht, Ohé (Dilkensweerd), kleine groeiplek op zandpakket (woekerend op Duizendknoop), 60.11 (opg. G. Kurstjens).
- Cuscuta gronovii* (Oeverwarkruid): Erlecom, krib Waal, 40.53 (A.J. Hertog). — De eerste teugmelding uit het rivierengebied sinds 1975.¹²
- Cynoglossum officinale* (Veldhondstong): Roggebotzand, langs bospad, 21.31 (opg. M. Roepers).
- Cyperus fuscus* (Bruin cypergras): Wierden, 10 planten langs oever vijver, 28.34 (opg. C.G. Abbink-Meyerink) / Z. van Borculo, 't Schoolt, 1 pol aan oever van net gegraven paddenpoel, 33.43 (opg. F. Sollman) / gem. Doetinchem, in uitgezakte oever van de Bielheimerbeek, 41.12 (B. te Linde) / Mazonburg, drassige oever Maasarm, 46.44 (F. Reyerse) / gem. Weert, De Krang bij Swartbroek, in talud van recent gegraven amfibieënpoel, zeer open pionierbegroeiing, 58.31 (I. Raemakers).
- Cystopteris fragilis* (Blaasvaren): Schiedam-Centrum, 1 plant, in voeg van sluiskademuur, 1 m boven rijweg, W-expositie, weinig zon, 37.36 (opg. W. Rozema).
- Dactylorhiza incarnata* (Vleeskleurige orchis): Dintelse Gorzen, vochtig kalkrijk zand, 43.44 (opg. C. van Oers).
- Dianthus armeria* (Ruige anjer): Amsterdam, grindig spoorwegtalud, 25.44 (opg. R.C.M.J. van Moorsel) / Eindhoven, Rondweg-Eindhovens Kanaal, 4 planten, ruderaal veld, 51.45 (opg. J. Spronk).
- Dianthus deltoides* (Steenanjer): Z. van Beetsterzwaag, enige tientallen planten, overgang van Lippenhuisterheide naar het dal van het Koningsdiep, oostelijke wegberm, 11.35 (P.J. van der Haar).
- Dipsacus pilosus* (Kleine kaardenbol): Amsterdam-Oost, Flevopark, nabij Nieuwe Diep, op kleiige, vochtige bodem in ruige ondergroei, 25.36 (opg. M. van der Linden) / gem. Maasbracht, Ohé (Dilkensweerd), op zandpakket, 60.11 (opg. G. Kurstjens).
- Dittrichia graveolens* (Kamferalant): Aadorp-Wierden, 1 plant, langs parkeerplaats van vrachtwagens (transport naar o.a. Roergebied), opgebrachte zand/grindgrond, 28.34 (C.G. Abbink-Meyerink) / Millingen a/d Rijn, 1 plant op krib, 40.45 (A.J. Hertog) / Dordrecht, terrein Bos-Kalis, 250 à 300 planten, open vegetatie op mengsel van slakken, grind en zandige klei en tussen plaveisel, 38.52 (opg. K. Zomer). — Deze nieuwe neofiet breidt zich in Nederland kennelijk snel uit.¹⁸

- Doronicum pardalianches* (Hartbladzonnebloem): Wouwse Plantage, in berm tussen fietspad en sloot naast het bos onder bomen, 49.36 (opg. A. Goorden).
- Dryopteris affinis* (Geschubde mannetjesvaren): NO. van Oldenzaal, Paaschberg, 1 plant, gemengd bos op leem, 29.41 (opg. O.G. Zijlstra).
- Echinodorus ranunculoides* (Stijve moerasweegbree): oeverlanden O. van het Bergumermeer, in ondiepe, gegraven kuil, 6.54 (E. Dijk).
- Echinops sphaerocephalus* (Beklierde kogeldistel): W. van Kekerdom (Ooijpolder), op zandig rivierduintje langs de Waal, 40.54 (opg. F. Sollman) / Veghel, tiental planten, in berm Rijksweg tussen spoorbaan en fietsviaduct, 45.55 (opg. F. Lippe).
- Elatine hexandra* (Gesteeld glaskroos): Emst (Geld.), voormalige visvijvers, 27.54 (E. de Boer).
- Eleocharis ovata* (Eivormige waterbies): gem. Onderbanken, Ruscherbeek, Z. van zweefvliegveld Schinveld, open zandige leembodem langs beek, 60.44 (R.C.M.J. van Moorsel). — Het heeft lang (sinds 1848) geduurd voordat deze soort, die in naburig België en Duitsland min of meer stabiele groeiplaatsen heeft, ook in Nederland is teruggevonden.⁸
- Eleocharis quinqueflora* (Armbloemige waterbies): Landgoed Oldenaller, Heide bij Hoef, plagplek bij ven, 32.16 (A.J. Hertog) / 's-Gravezande, De Banken, drasige duinvallei, 37.12 (J.T. Hermans).
- Elymus caninus* (Hondstarwegras): Zederik, Polder Achthoven, achter eendenkooi, klei-op-veen, 38.26 (D. Kerkhof).
- Epipactis atrorubens* (Bruinrode wespeorchis): Voorne, N. van Quakjeswater, vochtige, beschaduwde plek op kalkrijk zand, 37.41 (R. van Haterd). — Een aanzienlijke areaaluitbreiding op een voor Nederland nieuw type standplaats.
- Epipactis palustris* (Moeraswespeorchis): Schelphoek, 42.36 (opg. C. de Vos) / Dintelse Gorzen, 43.44 (opg. C. van Oers) / gem. Weert, langs spoorlijn Weert-Eindhoven, ter hoogte van Russelsbroek, 1 plant op 10 jaar geleden geplagd terreintje op zandige, 's winters natte leem, 57.37 (opg. I. Raemakers).
- Equisetum hyemale* var. *affine* (Engelm.) Eat.: Z. van Schoorl, bij volkstuintencomplex, op zandgrond, op duinwaterkwelplaats, 19.12 (A. Swolfs). — Grootste plant uit Nederlandse collectie: nagenoeg manshoog, stengeldiameter 12–13 mm, zeer dunwandig!
- Equisetum telmateia* (Reuzenpaardenstaart): langs dijk bij Oostvaardersplassen, vele planten, 20.53 (P. Edelaar) / Den Haag, hoek Erasmusweg-Lozerlaan, reeds enkele jaren aanwezig, breidt zich uit, 37.14 (S. Algera).
- Eragrostis pilosa* (Straatliefdegras): Dalfsen, NS-station, 21.57 (J.J. Kleuver) / Borculo, tussen tegels van breed zonnig trottoir in centrum, 34.43 (opg. J. Bok-Krieger).
- Erigeron annuus* (Zomerfijnstraal): Beek, Broekkant, 2 uitgegroeide planten op parkeerterrein, 51.27 (opg. F. Lambert).
- Erigeron bonariensis*: Leiden-Noord, Sumatrastraat, 1 plant, op kleiige plaats, 30.38 (R. van der Meijden).
- Erigeron karvinskyanus* (Muurfijnstraal): Amsterdam, oude binnenstad, 2 planten, op 2 plaatsen tegen gevelmuren, 25.34 en 25.35 en langs Amstel, 1 forse plant, op walkant, 25.35 (T. Denters).

- Euphorbia lathyris* (Kruisbladige wolfsmelk): Oegstgeest, Indische buurt, kiemplantjes tussen straattegels, 30.27 (opg. J.M. de Graaf) / Leiden, begraafplaats Rhijnhof, op enkele plaatsen veel kiemplantjes, 30.37 (opg. J.M. de Graaf) / Dordrecht, tussen plaveisel (1 plant) en langs fabrieksspoor (15-tal planten), beide vermoedelijk verwilderd, 38.52 (opg. A. Boesveld) / Dordrecht, enkele planten, braakliggend terrein, vermoedelijk uit opslag voormalige tuintjes, 44.12 (opg. A. Boesveld).
- Filago vulgaris* (Duits viltkruid): Amersfoort, N-zijde station, tussen voegen van bestrating van Van Gend & Loos-terrein, 32.33 (opg. A.A. van der Heijden).
- Galeopsis angustifolia* (Smalle raai): Almelo-West, bedrijvenpark Twente, 3 planten op open, zandige, omgewerkte grond, 28.34 (opg. C.G. Abbink-Meyerink) / Abcoude, spoorlijn, tussen kilometerpaal 12,8 en 12,9, aan de rand van het schouwpad, 31.16 (opg. R. van Rosmalen).
- Geranium lucidum* (Glanzende ooievaarsbek): Nieuw-Vennep, Westerdreef, grote groeiplaats tussen straattegels, 25.51 (opg. J.M. de Graaf) / Hilversum, achtergang van Alb. Perkstraat, over enkele m² verspreid en enkele kleinere groeiplaatsen, 32.11 (opg. J.J.A. van Vliet).
- Geranium phaeum* (Donkere ooievaarsbek): Naarden, 1 plant, in berm naast vaart aan de kant van het industrieterrein, 25.58 (opg. P.J. Ypenburg-Visser).
- Geranium purpureum* (Klein robertskruid): Nijmegen, station Heijendaal, tussen rails en perronwand, 40.52 (F. Reijerse) / Roermond, station, tussen rails en perronwand, 58.44 (E. Kneepkens; F. Reijerse).
- Geranium pyrenaicum* (Bermooievaarsbek): Almelo-West, bedrijvenpark Twente, enkele planten, omgewerkte grond, 28.34 (opg. C.G. Abbink-Meyerink) / Roosendaal, spoorwegovergang W. Dreesweg, 49.26 (opg. G.J.A. van Kalmt-hout).
- Geranium rotundifolium* (Ronde ooievaarsbek): Dordrecht, spoorbaan, ca. 20 planten in berm, 44.11 (opg. A. Boesveld) / Hoedekenskerke, langs het spoor bij het stationnetje (al meer dan 30 jaar standhoudend), 48.47 (E.J. Weeda).
- Geranium sanguineum* (Bloedooievaarsbek): Zederik, 1 plant, stroomdalgrasland in Koekoeksche Waard, 38.25 (opg. D. Kerkhof).
- Glaucium flavum* (Gele hoornpapaver): Cadzand-Bad, monding Het Zwin, 10 planten op vloedmerk, 47.57 (T. Denters).
- Gnaphalium luteo-album* (Bleekgele droogbloem): boswachterij Appelscha, Aekingerbroek, vochtige, open zandgrond, 16.18 (W. de Vlieger) / Leiden, Utrechts Jaagpad, vrij veel tussen straattegels, 30.38 (opg. J.M. de Graaf) / Utrecht, Catharijnesingel, rand parkeerplaats, diverse planten, 31.48 (opg. A.A. van der Heijden) / Capelle a/d IJssel, honderden planten, tussen straatstenen en langs berm parkeerterrein, 37.38 (KNNV IJssel en Lek).
- Groenlandia densa* (Dichtbladig fonteinkruid): bij Groet, in sloot bij weiland, 14.52 (F. Reijerse).
- Guizotia abyssinica* (Gingellikruid): Vriezenveen, 1 plant op omgewerkte berm, 28.25 (opg. C.G. Abbink-Meyerink).
- Gymnocarpium dryopteris* (Gebogen driehoeksvaren): Etersheim, tussen keien IJsselmeerkust, 19.37 (K. Ballintijn) / Ambt-Delden, (Ov.), 28.55 (H. Gaasenbeek) / Rotterdam, Leuvekolk, op muur, 37.37 (R. Andeweg) / Zeeland, op de Heen-

- slikken, buitendijks boven aan de rand van een kreek in het schorregebied, 43.44 (C. van Oers).
- Hebenstreitia dentata* L.: station Amersfoort, ca. 50 planten temidden van allerlei ruderaal soorten op omgewerkt terrein, 32.33 (J.J.A. van Vliet). — Deze uit Zuid-Afrika afkomstige Scrophulariacee komt zelden verwilderd of adventief voor.
- Helleborus viridis* (Wrangwortel): Leerdam, op een halfbeschaduwde dijk bij een boerderij, 38.38 (opg. D. Kerkhof).
- Herniaria hirsuta* (Behaard breukkruid): Rotterdam, veilingterrein Noord, ruderaal spoorwegterrein, 37.37 (opg. R. Andeweg).
- Hieracium caespitosum* (Weidehavikskruid): Vriezenveen, Westerhoevenweg, massaal langs slootkant op schrale, zurige zandgrond, 28.24 (opg. C.G. Abbink-Meyerink) / Enschede, terrein van de TU, ca. 50 planten, grazige berm, 34.18 (opg. O.G. Zijlstra) / W. van Zeeland (N.-Br.), in grasland van begrazingsgebied, 45.37 (opg. F. Lippe).
- Hieracium lactucella* (Spits havikskruid): N. van Prinsenbeek, Z. van de Mark, rand van grasland naar sloot, 44.42 (J.J. Spaargaren).
- Hieracium murorum* (Muurhavikskruid): Emmen, Houtweg, ca. 60 planten, op schrale, half-beschaduwde grazige middenberm, 17.48 (opg. O.G. Zijlstra) / Vaassen, beek bij Eikenhof/Woestijn, 1 plant, op hoge, steile beekoever, 27.53 (T. Denters) / gem. Doetinchem, onder beuken, 41.12 (opg. B. te Linde).
- Hieracium praealtum* (Grijs havikskruid): Woudrichem, vrij talrijk, op een oude, achteroverhellende muur, 38.56 (opg. H.G. Kreeftenberg) / Dordrecht, kleine populatie, langs kleiig schouwpad langs spoor 26.7, 44.12 (opg. A. Boesveld).
- Holosteum umbellatum* (Heelbeen): Leende, begraafplaats, in grote aantallen, 57.16 (opg. F. Lambert).
- Huperzia selago* (Stompe wolfsklauw): Heerde, gemeentebos, op open zandgrond aan berm in Grove dennenbos, 27.34 (opg. M. v. Gelder).
- Hyoscyamus niger* (Bilzekruid): N. van Colmschate, op humeus zand, 33.17 (opg. C. Knotters).
- Hypericum elodes* (Moerashertshooi): Bussum, Koeiemeent (natuurontwikkelings-terrein), enkele planten, in oeverzone van voormalige laagte met veenpoel, 25.58 (opg. H. de Mars) / Hellendoorn, ijsbaantje Haarle, op open lemig zand, 28.31 (opg. R.C.M.J. van Moorsel).
- Hypericum hirsutum* (Ruig hertshooi): Vianen, de Uiterwaarden, 1 grote plant, zeer open vegetatie op met grind versterkte oever van de Lek, 38.18 (D. Kerkhof) / Het Broek, op steil talud defensiedijk, in ruige grasvegetatie, 40.32 (opg. M. Sosef).
- Hypericum pulchrum* (Fraai hertshooi): Varsseveld, SBB Noorderbroek, diverse planten, in berm van bosweg naast kapvlakte, 41.22 (opg. B. te Linde).
- Hypochaeris glabra* (Glad biggekruid): Gennep, ca. 10 planten, in wegberm langs akker, 46.34 (F. Reijerse).
- Illecebrum verticillatum* (Grondster): Geldermalsen, Acquoische Lage Polder, nabij Sonsbrug, 1 plant, op een hoop aangevoerde grond in wegberm, 38.38 (opg. D. Kerkhof).

- Impatiens capensis* (Oranje springzaad): Krimpen a/d IJssel, Stormpolder, 100 planten, in een griend met klei en veen, 37.38 (P. Florusse) / Lathum, enkele planten, bij grindgraverij in greppel, 40.25 (K. Reinink). — Eerste vondsten van deze in Nederland snel uitbreidende neofiet.³
- Inula conyzae* (Donderkruid): Roggebotzand, in berm bospad dat met gravel is verhard, 21.41 (opg. M. Roepers) / Bergen (L.), op ruïne, 46.55 (F. Reijerse).
- Isolepis setacea* (Borstelbies): Gouderak, Polder Kattendijksblok, ca. 20 stengels, laag op slootkant in matig bemest grasland, op veen, 38.22 (opg. D. Kerkhof).
- Juncus alpinoarticulatus* subsp. *alpinoarticulatus* (Rijnrus): Sprang-Capelle, in pas gegraven petgaten op leemhoudende zandgrond, 44.36 (A. Wagemakers).
- Juncus alpinoarticulatus* subsp. *atricapillus* (Duinrus): ZW. van Enschede, bedrijventgebied 'De Maessteden', 5 pollen, braakliggende vochtige, open lemige zandgrond, 34.27 (O.G. Zijlstra). — De eerste ver inlandse vondst!
- Juncus alpinoarticulatus* subsp. *atricapillus* × *Juncus articulatus*: Ameland, NW. oeverzone van Het Oerd, maar ook elders niet ongewoon, 2.42 (P.A. Slim).
- Kickxia elatine* (Spiesleeuwenbek): Marken, op dijk tussen de vuurtoren en nieuwe huizen, tussen basaltkeien, 25.18 (R. van Rosmalen) / Lopik, op de zomerkade van de Dertienmorgenwaard, op aangevoerde klei voor herstel van zomerkade, 38.36 (D. Kerkhof).
- Koelreuteria paniculata* (Gele zeepboom): Nieuw-Millingen, Waaldijk, 40.44 (J.H.P. Bruinsma; W.J. Middelhoven). — De O.-Aziatische boomsoort, die ter plekke rijpe vruchten voortbrengt, is thans als ingeburgerde soort in de Flora opgenomen.¹²
- Lactuca virosa* (Gifsla): Amsterdam-Centrum, Plantage-Muidergracht, tegen huizen langs stoep, 25.35 (opg. A.S. Troelstra) / Eindhoven, op muur tegenover schouwbrug en in heg, 51.45 (opg. J. Spronk).
- Lathyrus nissolia* (Graslathyrus): Amsterdam, spoorwegterrein 'De Rietlanden', ca. 20 planten in grazige berm, 25.35 (T. Denters).
- Lathyrus palustris* (Moeraslathyrus): N. van Egmond aan Zee, in een bomtrechter aan de Woudweg, 1 plant op vochtig tot nat duinzand, 19.21 (opg. V. Westhoff).
- Lathyrus tuberosus* (Aardaker): Hengelo (Ov.), enkele planten in berm, 34.16 (opg. E. Prins).
- Leersia oryzoides* (Rijstgras): Vianen en Culemborg, op vele groeiplaatsen langs sloten in de Polders, 38.27 (opg. A.A. van der Heijden en D. Kerkhof), 38.28, 38.37, 38.38 (opg. D. Kerkhof) / gem. Geldermalsen, in intensief beheerd weidegebied, langs slootkanten, 38.48 (W. Timmers) / Geldermalsen, Beedsche Lage Veld, langs kwelsloot op komklei, 39.31 (D. Kerkhof) / gem. Brakel, langs slootkant, 44.17 (W. Timmers) / Midden-Limburg, Ohé (oever Dilkensplas), 60.11 (J.H.J. Klinckenberg). — Deze soort is in het recente verleden waarschijnlijk vaak over 't hoofd gezien.⁹
- Legousia speculum-veneris* (Groot spiegelklokje): gem. Maasbracht, Ohé, in gerstakker dicht bij de Maas, op droge rivierklei, 60.12 (opg. J.H.J. Klinckenberg).
- Lemna minuta* (Dwergkroos): Leiden, Leidse Hout, massaal in beschaduwde sloten met stilstaand, voedselrijk water, 30.27 (J. Kortselius) / Nuenen, in gracht om Landgoed Soeterbeek, 51.35 (opg. F. Lambert).

- Lepidium densiflorum* (Dichtbloemige kruidkers): Enschede, havengebied (al vele jaren standhoudend ver van aanvoerpunten), 34.18 (P.F. Stolwijk) / Z. van Buurse, ca. 30 planten, tussen houtsnippers langs fietspad, 34.37 (opg. O.G. Zijlstra).
- Lepidium graminifolium* (Graskers): Rhenen, Blauwe Kamer, 39.37 (A.G. Klink).
- Lepidium heterophyllum* (Rozetkruidkers): N.- en Z.-oever van Boertangerkanaal, 13.43 (L. Luijten) / Terborg, enkele planten, op de grens van zandwegberm en weiland, 41.31 (opg. H.G. Kreeftenberg).
- Lepidium perfoliatum* (Doorgroeide kruidkers): Amsterdam, KNSM-eiland, 1 plant, langs muur van loods, 25.35 (C. v.d. Sande) / Sassenheim, Rijksweg A44, 1 plant, tussen hoge begroeiing, steile wegkant, 30.27 (opg. J.M. de Graaf).
- Leonurus cardiaca* (Hartgespan): Schalkhaar, op enkele plekken, 27.57 (opg. C. Knotters).
- Leucanthemum paludosum* (Kleine margriet): Hillegom, Begraafplaats St. Jozef, vrij sterke verwildering op enkele plaatsen, 24.58, en Nieuw-Vennep, RK-begraafplaats, verwilderd op enkele plaatsen, 25.51 (J.M. de Graaf).¹⁹
- Leucojum aestivum* (Zomerklokje): Huize Ten Donck, 19 groepen, in zoetwatergetijdengriend, 38.38 (opg. P. Florusse).
- Limosella aquatica* (Slijkgroen): gem. Schoorl, bij bezoekerscentrum Het Zandspoor, in greppel onder water, 19.12 (opg. J. Bakker).
- Linaria supina* (Liggende leeuwenbek): Amsterdam, spoorwegemplacement 'De Rietlanden', enkele planten, tussen rails op grind, 25.35 (M. Pheijffer).
- Linum catharticum* (Geelhartje): Eemshaven, opgespoten zandvlakte, 3.47 (E.J. Weeda) / Oostvaardersplassen, verhard beheerspad bij waterverdeelwerk, 26.14 (opg. A. Smit) / Dintelse Gorzen, enkele planten, op drooggevallen slikken, 43.44 (opg. C. van Oers).
- Littorella uniflora* (Oeverkruid): Texel, Kleine Mandenvallei, in ca. 10 jaar geleden afgeplagde vallei, 4.54 (C.J.W. Bruin).
- Lobelia erinus* (Tuinlobelia): gem. Maasbracht, Ohé (Dilkensweerd), 1 plant, op drooggevallen oever van de Dilkensplas, 60.11 (opg. G. Kurstjens).
- Luzula sylvatica* (Grote veldbies): NW. van Eindhoven, Philips van Lenneppark, ca. 25 planten met bloeirestanten van vorig jaar, ondergroei onder naald- en loofhout, 51.34 (opg. J. Spronk).
- Lycopodiella inundata* (Moeraswolfsklauw): Weerribben, 16.44 (opg. V. Westhoff) / Larserbos, op nat zandstrandje, 26.16 (opg. E. de Boer) / Kievitsveld, aan rand recreatieplas, 27.54 (opg. E. de Boer).
- Lycopodium annotinum* (Dennenwolfsklauw): Kroondomein Gortel, op verspreide plaatsen in Grove dennenbos, 27.43 (opg. E. de Boer).
- Lycopodium clavatum* (Grote wolfsklauw): W. van Heerde, omgeving Renderklippenpad, op zandige berm met Haarmos, 27.34 (opg. M. v. Gelder).
- Lysimachia nemorum* (Boswederik): gem. Putten, Landgoed Vollenbeek, 2 groei-plekken van elk 5 m (onderlinge afstand 300 m), beschaduwd talud van beek, 26.56 (opg. A.J. Hertog).
- Lythrum hyssopifolia* (Kleine kattenstaart): Amsterdam, voormalig spoorwegemplacement 'De Rietlanden', enkele honderden planten op droog, stenig zandterrein, 25.35 (T. Denters) / Rotterdam, emplacement Spoorweghaven, 37.37 (R. Andeweg).

- Lythrum portula* (Waterpostelein): Veelveld, 2 planten in sloot tussen 2 wegen, 13.33 (opg. A.M. Nieuwenhuijs).
- Malus baccata* (L.) Moench: O. van Mariahoeve, 20 m van de weg Assel-Hoog Soeren, in natuurlijke vegetatie, 33.22 (P.A. Slim). — Deze vaak gekweekte, uit NO.-Azië afkomstige sierboom is hier mogelijk ingeburgerd.
- Malva pusilla* (Rond kaasjeskruid): Veghel, industrieterrein De Amert, 1 plant, op onkruidterrein, 45.55 (opg. F. Lippe).
- Medicago arabica* (Gevlekte rupsklaver): Kampina, langs Melanie-/Annadreef, diverse planten in berm tussen zandpad en heide, 51.12 (opg. J. Groot) / gem. Maasbracht, Ohé (Dilkensweerd), op zand, 60.11 (opg. P. Verbeek).
- Medicago minima* (Kleine rupsklaver): Overveen-Bloemendaal, Hoge Duin en Daalseweg bij het Vlakje, in berm, 25.21 (E.J. Weeda) / 2 km NO. van Eemdijk, Veen- en Veldendijk, op klei, ZO-expositie, 26.53 (K. van Herk; H. Imberg) / gem. Maasbracht, Ohé (Dilkensweerd), op zand, 60.11 (P. Verbeek).
- Medicago nigra* (Ruige rupsklaver): gem. Maasbracht, Ohé (Dilkensweerd), op vrij open stuk zand, 60.11 (P. Verbeek).
- Medicago × varia* (*M. falcata* × *sativa*) (Bonte luzerne): Enschede, L. Buddestraat, talud spoordijk, 34.18 (P.F. Stolwijk) / gem. Maasbracht, Ohé (Dilkensweerd), zandpakket, 60.11 en bovenrand van Maasdijk, 60.12 (J.H.J. Klinckenberg).
- Mentha pulegium* (Polei): gem. Lith, Soldatenwiel, NW-zijde, 45.14 (opg. R.C.M.J. van Moorsel).
- Mercurialis annua* (Tuinbingelkruid): Aadorp, meer dan 100 planten, op aangevoerd zand industrieterrein, 28.34 en Almelo-West, 1 plant op omgewerkte, open grond, 28.34 (opg. C.G. Abbink-Meyerink).
- Milium effusum* (Bosgierstgras): Leerdam, Polder Kortgerecht, 1 flinke groeiplek (ca. 5 × 5 m) in hoog populierenbos, 38.38 (opg. D. Kerkhof).
- Mimulus guttatus* (Gele maskerbloem): Purmerend, Prof. Oudlaan, in berm langs sloot, 19.56 (opg. K. Ballintijn).
- Montia fontana* subsp. *chondrosperma* (Klein bronkruid): nabij Hank, langs recreatieplas 'De Kurenpolder', talrijk op kleine open plekje, in licht glooiend terrein, op de overgang van droog naar vochtig, 44.25 (opg. H.G. Kreeftenberg).
- Montia fontana* subsp. *fontana* (Groot bronkruid): Oldenzaal, Tankenberg, in poeltje, 29.41 (R. van der Meijden).
- Myosotis ramosissima* (Ruw vergeet-mij-nietje): Afferden (L.), 46.44 (F. Reijerse).
- Myosotis stricta* (Stijf vergeet-mij-nietje): Zelderse Driessen, droog zandig grasland, op open zand- en mosplekken, 46.34 (E.J. Weeda) / Afferden (L.), droog extensief begraasd weilte op Maasterras (SBB), 46.44 (F. Reijerse) / Echt, afrit A2, klein aantal planten in schrale wegberm, 60.12 (J.H.J. Klinckenberg). — Nieuwe meldingen van deze soort moeten altijd voorzien zijn van herbariummateriaal wegens de nog steeds talrijke verwisseling met *M. ramosissima*.
- Myosurus minimus* (Muizenstaart): Bergen (L.), weiland in uiterwaard, 46.55 (F. Reijerse) / Yerseke Moer, weilandingang, naast tredplanten ook diverse zoutplanten, 48.28 (E.J. Weeda).
- Myriophyllum alterniflorum* (Teer vederkruid): Ratum, in recent uitgediept plasje, 41.17 (opg. N. Jeurink) / Afferden (L.), in brede greppel op klei in Maasdal, 46.44 (J.H.P. Bruinsma).

- Nepeta cataria* (Wild kattenkruid): gem. Enkhuizen, zandige, lemige akkerrand grenzend aan fabrieksterrein, 15.52 (opg. R. C. M. J. van Moorsel).
- Nicandra physalodes* (Zegekruid): Ruigenhoek, 24.58 (opg. J. van Dijk) / Amsterdam, omgeving Waterlooplein, tiental planten, tussen stoeptegels en langs 'amsterdammertjes', 25.35 (opg. T. Denters) / Bergstichting, 30.16, Vinkeveld, 30.17 en Wassergeest en Noordwijkerhout, 30.18 (opg. J. van Dijk) / Vianen, langs de Noodweg rondom Fort Everdingen, op aangevoerde klei, 39.21 (D. Kerkhof) / Arnhem, ruderaal strook langs goederenspoorlijn door de Kleefsche Waard, 40.23 (opg. A. A. van der Heijden) / Eindhoven, Gestel-Noord, verwildering uit tuinen, 51.45 (opg. J. Spronk) / gem. Eersel, langs parkeerterrein in dorp, 57.13 (opg. R. C. M. J. van Moorsel).
- Nymphoides peltata* (Watergentiaan): Heeze, in de Kleine Dommel, 51.56 (opg. T. Hermans).
- Odontites vernus* (Rode ogentroost): Dintelse Gorzen, tussen lage, schrale begroeiing, 43.44 en 43.45 (opg. C. van Oers).
- Ophrys apifera* (Bijeorchis): Philipsdam, oever tussen ruigte, 43.43 (opg. G. Groen) / Klundert, wandelpad langs dijkje, opgespoten terrein met zand uit waterputten Hollandse Biesbosch, 43.48 (opg. C. van Eekelen).
- Orchis militaris* (Soldaatje): Ruigoord, 1 plant in wegberm, 25.23 (L. van der Heuvel).
- Orchis simia* (Aapjesorchis): Slenaken, 4 planten, kalkgrasland, 62.42 (R. van der Meijden). — Mogelijk zijn ook deze planten oorspronkelijk aangeplant.
- Oreopteris limbosperma* (Stippelvaren): Hengforden, aan bospaadje, 27.46 (opg. K. van der Veen) / Leenderbos, 1 plant in greppel, 57.15 (opg. C. Weber).
- Ornithopus compressus* (Geel vogelpootje): op twee plaatsen bij Venray, op zandige grond, 52.14 (F. Reijerse) / Asten, op lichte zandgrond, 58.12 (J. Slaats).
- Orobanche hederæ* (Klimopbremraap): Leiden, kruispunt Churchillaan-Haagweg, in berm met veel klimop, 30.27 (H. Duistermaat). — Deze soort treedt recent vaker op in plantsoenen.
- Orobanche minor* (Klavervreter): gem. Brummen, Overmarsch, op klaver in reser vaatgrasland, 33.36 (opg. F. Sollman).
- Panicum dichotomiflorum* (Kale gierst): Lathum, aan de rand van maïsakker, ca. 1,5 m hoog, 40.24 (K. Reinink). — Het is mogelijk dat in Nederland twee nauw verwante soorten zijn ingeburgerd. Graag alle nieuwe opgaven voorzien van herbariummateriaal!
- Parentucellia viscosa* (Kleverige ogentroost): Mierlo (N.-Br.), Sang en Goorkens, weiland in open gedeelte, 51.47 (A. M. Bussens).
- Phegopteris connectilis* (Smalle beukvaren): Lettele, Oostermaatsdijk, bermgreppel, 27.58 (E. J. Weeda) / Delden, Twickel, Breeriet, in bosgreppel, 28.56 (E. J. Weeda).
- Physalis peruviana* (Goudbes): Loowaard, krib Pannerdens Kanaal, 40.34, ook op kribben gevonden in 40.23 en 40.44 (A. J. Hertog).
- Phytolacca americana* (Westerse karmozijnbes): Dordrecht, Houttuinen, meerdere planten (verwilderd?), braakliggend terrein, zand, en elders tussen plaveisel, 38.52 (opg. A. Boesveld).
- Pilularia globulifera* (Pilvaren): Kloosterhaar, duizenden planten, vormt in het water en op drooggevallen stukken zoden, oevers grote zandafgraving, 22.55 (opg.

- C.G. Abbink-Meyerink) / N. van Diepenveen, in kanaaltje, 27.56 (opg. R. Beringen) / N. van Pieriksmars, in 5 m brede sloot, 27.58 (opg. K. van der Veen) / ZO. van Barchem, plagplaats in leem-heide, 34.42 (opg. F. Sollman) / Berkenwoude, in Polder Berkenwoude tussen Kerkweg en eendenkooi, in pioniervegetatie op afgeticheld terrein, bodem van stevig veen, 38.22 (D. Kerkhof) / Zelhem, ijsbaantje, 41.21 (opg. B. te Linde) / Labbeget, in blauwgrasland en op 's winters onder water staand, afgegraven terrein, 44.36 (opg. A. Wagemakers) / Leemkuilen, massaal op drooggevallen leem, 45.51 (opg. P.S. van Wielink).
- Pistia stratiotes* (Watersla): Leiden, vaart naar Trekvluit, W. van Zoeterwoudseweg, 1 kolonie van enkele m² en vele losse planten, 30.37 / Nootdorp, vaart langs Molenweg tussen nr. 21 en Dwarskade, over vele tientallen m² / Leidschendam, vaart langs Veenweg, diverse kolonies en veel losse rozetten, 30.56 / Pijnacker, Katwijkerlaan, vaart tegenover Burg, 1 grote kolonie en veel losse rozetten, 30.57 / Zoetermeer, vaart richting Benthuizen, hier en daar losse rozetten, 30.58 en veel vindplaatsen in 37.16 (alle bovenstaande opgaven R.J.W.M. van der Ham) / Schiedam, sloot langs de Zoomweg, 2 m², langs de oever in de sloot, 37.35 (opg. B. van As).
- Plantago arenaria* (Zandweegbree): W. van Kekerdome (Ooijpolder), kleine groeiplaats op zandige, opgespoten dijk, 40.44 en schaars op zandig rivierduintje, 40.54 (opg. F. Sollman) / gem. Maasbracht, Ohé (Dilkensweerd), 1 plant op zandpakket en 1 plant op grindstrand aan de Maas, 60.11 (opg. G. Kurstjens).
- Poa bulbosa* (Knolbeemdgras): Vlieland, zandpad over duinrichel op oostpunt eiland, 4.28 (E.J. Weeda) / Amsterdam-Centrum, Plantage Muidergracht, 1 goed ontwikkelde pol tussen trottoirtegels, 25.35 (opg. A.S. Troelstra) / Rotterdam, Spoorweghavenemplacement, bestraat laadperron, 37.37 (opg. R. Andeweg).
- Polycarpon tetraphyllum* (Kransmuur): Heemstede, J.M. Molenaarplein, trottoir, 25.31 (J. Mourik).
- Polypogon serpyllifolia* (Liggende vleugeltjesbloem): Zelhem, op één plek enkele bloeiende planten, bovenkant greppel van wegberm, 41.12 (opg. B. te Linde).
- Polypogon monspeliensis* (Baardgras): Enkhuizen, zandige, lemige akkerrand grenzend aan fabrieksterrein, 15.52 (opg. R.C.M.J. van Moorsel) / Almelo, bij Waterschapsgebouw, omgewerkte berm, 28.45 (C.G. Abbink-Meyerink) / Rijnsburg, Kleipettenweg, enkele polletjes in ruderaal terrein (vroeger daar gekweekt?), 30.26 (opg. J.M. de Graaf).
- Polystichum lonchitis* (Lansvaren): Lelystad, Jagerveldbos, greppeltalud, 20.45 (opg. A. Smit). — Een onverwachte uitbreiding van deze bijzondere varen, waarvan de dichtsbijzijnde buitenlandse vindplaats in het Teutoburgerwoud ligt.²⁰
- Polystichum setiferum* (Zachte naaldvaren): Voorsterbos, Kavel T132, 3 planten in greppel, op basisch keileem, 21.12 (opg. P. Bremer).
- Potamogeton alpinus* (Rossig fonteinkruid): Waalwijk, binnenpolder bij Besoijen, 44.47 (J. van der Linden).
- Potamogeton gramineus* (Ongelijkbladig fonteinkruid): Goeree, Middelduinen, ijsbaan, ondiep water, 36.57 (E.J. Weeda) / Rekken, in onlangs gegraven poel, 44.56 (opg. P. van Ruth).
- Potamogeton* × *lintonii* (*P. crispus* × *mucronatus*): Noordwolde-Zuid, in vijvertje in tuin, 16.26 (K. Meijer).²¹

- Potamogeton mucronatus* (Puntig fonteinkruid): Hoogeveen, in veenslootje, 17.53 (E. Arnolds).
- Potamogeton nodosus* (Rivierfonteinkruid): Zuid-Willemsvaart bij sluis 13, 58.11 (W. Poelmans) / bovenloop Astense Aa, Z. van Neerkant, 58.12 (W. Poelmans).
- Potamogeton perfoliatus* (Doorgroeid fonteinkruid): N.-H. duinreservaat, Heemskerkse deel, in een in 1993 gegraven plas, 19.51 (Q. Slings).
- Potamogeton polygonifolius* (Duizendknoopfonteinkruid): Reggedal, De Weide, in 3–4 m diep, zwakstromend water, 28.22 (opg. J. Brouwer).
- Potamogeton praelongus* (Langstengelig fonteinkruid): Terheijden, bij eendenkooi, in brede vaart, 44.43 (opg. J.H.P. Bruinsma).
- Potentilla alba* (Witte ganzerik): bij Bennekom, 10 bloeiende planten, in de bossen in berm Panoramaweg, vlakbij spoorwegovergang, 39.18 (C. Swertz).
- Potentilla supina* (Liggende ganzerik): Noordoostpolder, bij Urk, op keileemveld, 20.26 (P. Bremer).
- Primula veris* (Gulden sleutelbloem): Beesel, N-deel van het Broek, 1 plant, aan de bovenkant van het talud van een slootje, 58.35 (opg. J.H.J. Klinckenberg).
- Pseudofumaria lutea* (Gele helmblom): Vlaardingen, Hoflaan, op de muur, 1 plant, ca. 3 m boven de grond, eronder enkele tientallen zaailingen, 37.35 (opg. T. v.d. Werf) / Gorinchem, direct langs Merwede, enkele tientallen planten (ingeburgerd), vooral op zonnige kant van oude muur, 38.56 (opg. H.G. Kreeftenberg).
- Pulicaria vulgaris* (Klein vlooiekruid): Rhenen, Blauwe Kamer, 39.26 en Blauwe Kamer, ca. 80 bloeiende planten op drooggevallen vlakke oever van nieuw gegraven plas, 39.36 (opg. A.G. Klink) / Opijnen, Oeverproject SBB/RIZA, enkele duizenden planten, op kribvak en in drassig weiland, 39.52 (opg. A.H. van den Berg).
- Pyrola rotundifolia* (Rond wintergroen): NO. van Urk, Staartreservaat, in schrale, duinvallei-achtige vegetatie, 20.17 (opg. P. Bremer) / Amsterdam, N. van dorp Ruigoord, vele tientallen planten in op vochtige duinvallei gelijkend terrein, 25.23 (T. Denters).
- Radiola linoides* (Dwergglas): Boswachterij Odoorn (SBB), ijsbaan Schoonmeer, tamelijk veel, op droogvallend moeras op zand, 17.27 (opg. F. Lippe).
- Ranunculus auricomus* (Gulden boterbloem): Doetinchem, op diverse plekken in loofbos, 41.21 (opg. B. te Linde).
- Ranunculus hederaceus* (Klimopwaterranonkel): in greppels Z. van Kanaal Almelo-Nordhorn, 28.37 (opg. R. Beringen).
- Ranunculus ololeucos* (Witte waterranonkel): gem. Ruinen, Kraloërveld, in 's zomers droogvallend plasje, 17.42 (A.K. Masselink) / St.-Oedenrode, ZW-zijde van ven-oever langs het Vogelsven, 51.25 (opg. S. Jansen).
- Rhynchospora fusca* (Bruine snalvelbies): nabij Langerak, enkele tientallen planten, langs het enkele jaren geleden geschoonde ven, 40.28 (opg. H.G. Kreeftenberg).
- Rorippa austriaca* (Oostenrijkse waterkers): bij Veghel, Goorsche Bos bij Erp, NO-rand Laag Gooren, in rottend schorsafval, groeiplek 10 x 30 m, 45.57 (opg. F. Lippe).
- Rumex longifolius* (Noordse zuring): nabij Kaldenbroek, N. van Grubbenvorst, 52.46 (S. de Goeij). — Het is onduidelijk hoe deze noordelijke soort hier terecht gekomen is.

- Rumex thyrsiflorus* (Geoorde zuring): Bentveld, W. van de Bentveldweg, ruigte langs fietspad, 24.38 en Hillegom-Vogelenzang, westelijke spoordijkhelling, 24.48 (E.J. Weeda). — Buiten het rivierengebied wordt deze soort slechts sporadisch aangetroffen.
- Sagina nodosa* (Sierlijke vetmuur): Dintelse Gorzen, op drooggevallen slikken in het Volkerak, 43.44 (opg. C. van Oers).
- Salsola kali* subsp. *ruthenica* (Zacht loogkruid): Almelo-West, bedrijvenpark Twente, tientallen planten, opgespoten zand, 28.34 (opg. C.G. Abbink-Meyerink).
- Sambucus ebulus* (Kruidvlier): Frankhuis (gem. Zwolle), langs spoorlijn, 21.55 (opg. M. Crefeld).
- Saxifraga granulata* (Knolsteenbreek): Amsteldijk-Noord, Z. van Ooster Meer, tussen de Amstel en een schelpenpaadje, in geheel open, zonnige bembegroeiing, 25.55 (opg. G. Hendriksen).
- Schoenus nigricans* (Knopbies): Amsterdamse Waterleidingduinen, omgeving Vlak van Deklerk, in totaal ca. 40 pollen, in 3 duinvlakten, 24.47 (opg. J. Mourik).
- Scorzonera hispanica* (Grote schorseneer): Dordrecht, Baanhoekweg, 1 plant (adventief?), in plantsoen op klei, 44.11 (opg. A. Boesveld).
- Scorzonera humilis* (Kleine schorseneer): 2 km NO. van Vierhouten, in heideveld, 27.42 (opg. E. de Boer).
- Scrophularia auriculata* (Geoord helmkruid): Overveen, SBB-reservaat Middenduin, grote groeiplaats, in vochtige, voormalige zanderij, 25.31 (opg. J. Mourik).
- Scrophularia umbrosa* (Gevleugeld helmkruid): Beerze (Ov.), ca. 10 planten, tussen riet in sloot langs spoorlijn, 22.53 (opg. C.G. Abbink-Meyerink).
- Scrophularia vernalis* (Voorjaarshelmkruid): sportpark De Zoom, langs Zoomweg, hoek van houtwal, 39.28 (P. Slim).
- Scutellaria columnae* (Trosglidkruid): Heemskerk, open plekje in naaldbos, groeiplaats ca. 150 m², 19.51 (opg. B. Smit).
- Scutellaria* × *hybrida* (*S. galericulata* × *minor*): N. van Oldenzaal, landgoed Egheria, 5 populaties bij bospaadjes en 1 populatie in berkenbroekbosje, plaatselijk rijkbloeiend, 29.41 (O.G. Zijlstra). — De eerste vondst van deze hybride in Nederland.⁵
- Scutellaria minor* (Klein glidkruid): Schiermonnikoog, ca. 100 planten, in berm tussen gras, 2.36 (opg. P. Florusse) / 2 km N. van Diepenveen, De Hei, op talud van kanaaltje, 27.46 (opg. R. Beringen) / Z. van Waterdijk, Wechelermars, op vochtig bospad, 27.57 (opg. C. Knotters).
- Securigera varia* (Bont kroonkruid): N. van Lobith, Erfkamerlingschap, zanddepot en plas, in grasland, 40.26 (opg. F. Sollman) / Veghel, bij haven Zuid-Willemsvaart, tussen gras op rand waterkant, 45.55 (opg. F. Lippe).
- Sedum reflexum* (Tripmadam): Vianen, Diefdijk, ter hoogte van Polder Over-Zijdeveld, enkele planten op dijktaalud (klei), 38.38 (opg. D. Kerkhof).
- Sedum sexangulare* (Zacht vetkruid): Dinxperlo, onder groenvoorziening, 41.43 (opg. H.G. Kreeftenberg) / Mechelen, als onkruid in een dennenaanplant, 41.51 (opg. F. Sollman).
- Senecio ovatus* (Schaduwkruid): Rechterense Veld, aan bermgreppels, 21.58 en 27.18 (opg. K. van der Veen).

- Senecio vernalis* (Oostelijk kruiskruid): De Klomp-Noord, 1 plant in nieuwe, ingezaaide berm, 32.56 (opg. D. Prins) / Dordrecht, spoorbaan, in berm, 44.12 (A. Boesveld).
- Senecio vulgaris* var. *hybernicus*: Amsterdam, Rozengracht, tussen tegels trottoir, 25.35 (opg. P.F. Stolwijk) / Rotterdam, Merulaweg, op trottoir; Nieuwe Binnenweg, sloopsterrein; Spoorweghaven, alle 37.37 (opg. R. Andeweg) / Rotterdam-Kralingen, Oudedijk, 1 pol, tussen bestrating langs gevel, 37.37 (opg. P. van der Ent) / Dordrecht, ruderaal fabrieksterrein, zandige klei, 44.11 (A. Boesveld) / 's-Hertogenbosch, NS-station, ballastbed, 45.32 (R. van der Meijden).
- Setaria italica* (Trosgerst): gem. Maasbracht, Ohé (Dilkensweerd), 10 planten, zandpakket, 60.11 en wegberm net buiten natuurgebied, 60.12 (opg. G. Kurstjens).
- Setaria verticillata* (Kransnaalbaar): Leerdam, polder Kortgerecht (bij Schoonrewoerd), vrij talrijk, in rand maïsakker op klei, 38.38 (opg. D. Kerkhof) / Veghel, de Amert, enkele meters lange strook in grasberm langs maïsveld, 45.55 (opg. F. Lippe) / Escharen en Gassel, 46.21 (opg. E. Brouwer) / Eindhoven, rondweg, in perkje, 51.44 en Heers (Veldhoven), duizenden planten, Z-rand maïsakker, 51.54 (opg. J. Spronk) / Echt, ca. 20 m O. van dijk Julianakanaal, rand maïsakker, 60.12 (opg. J.H.J. Klinckenberg).
- Sherardia arvensis* (Blauw walstro): Almelo, sportpark Sluitersveld, massaal langs rand gazon zwembad, met leem verrijkte grond, 28.35 (C.G. Abbink-Meyerink).
- Silaum silaus* (Weidekervel): gem. Kerkwijk, Broomwaard, 1 plant op steile rand langs kleiput, ca. 70 cm boven waterpeil, 44.18 (W. Timmers).
- Silene armeria* (Pekbloem): Arnhem, knooppunt Waterberg, paar bloeiende planten, berm bij viaduct, en een ruderaal plek, 40.13 (opg. K. Reinink).
- Silene conica* (Kegelsilene): Almelo-West, bedrijventpark Twente, tientallen planten, langs goederenspoortje, op droog zand (waarschijnlijk aangevoerd duinzand), 28.34 (opg. C.G. Abbink-Meyerink).
- Silene noctiflora* (Nachtkoekoeksbloem): Helmond, bij zandput De Berkendonk, 1 plant, 51.38 (opg. J. Wasser). — Wegens de talrijke verwisselingen met Avondkoekoeksbloem, moet van alle (nieuwe) opgaven documentatiemateriaal worden gemaakt.
- Silene vulgare* (Blaassilene): Lieshout, aan beide zijden van een pad door landbouwgebied in de berm, 51.27 (opg. F. Lambert).
- Sisymbrium irio* (Brede raket): Dordrecht, Prinsestraat en Slikveld, enkele planten, tussen plaveisel, 38.51 en Binnen Wallevest, enkele planten, tussen plaveisel, 38.52 (opg. A. Boesveld).
- Sisymbrium loeselii* (Spiesraket): Nuenen, ca. 40 planten, molenbelt, 51.36 (opg. Floristische Werkgroep KNNV Eindhoven).
- Sisymbrium orientale* (Oosterse raket): Enschede, havengebied, ruderaal, 34.18 (P.F. Stolwijk).
- Smyrnium perfoliatum*: Voorschoten, achter begraafplaats Rozenburg, langs pad bij bankje, 30.46 (W.J. Holverda).
- Solanum nigrum* subsp. *schultesii* (Beklierde nachtschade): Hessumse veld bij Dalfsen, grote populatie in iets verruigd, zandig terrein, 21.58 (opg. J.J. Kleuver) / bos Vogelenzang, 24.48; St. Bavo, Noordwijkerhout, 24.57; Noordwijkerhout, stort Tespellaan, 24.58 (alle opg. J. van Dijk) / Lisse, Blokhuis, enkele planten,

op aangevoerde grond bij de bouw van winkels, 24.58 (opg. J.M. de Graaf) / Lisse, Wassergeest, 30.18 (opg. J. van Dijk) / Dordrecht, op verscheidene locaties in het centrum tussen plaveisel en massaal op braakliggende, ruderaale terreinen, op zand, 38.52 (opg. A. Boesveld) / Sleeuwijk, rivierstrand Beneden-Merwede, 1 plant, op vloedlijn, 38.56 (opg. A.H. v.d. Berg) / Dordrecht, Achterakkers, 1 plant, op zand, 44.11 en Reeweg Oost, meerdere planten, braakliggend terrein, kleiig, 44.12 (opg. A. Boesveld).

Solanum nitidibaccatum (Glansbesnachtschade): Schiermonnikoog, langs Badweg dicht bij strand, enkele planten, in zandige, wat ruige berm, 2.36 (J.A.W. Lucas) / Dordrecht, Achterakkers, braakliggend terrein bij korte parallelweg, 44.11 (A. Boesveld) / Gorinchem, langs de Merwede, 1 plant, in recent omgewerkte wegberm, 38.55 (opg. H.G. Kreeftenberg).

Solanum triflorum (Driebloemige nachtschade): Dordrecht, Houttuinen, 1 plant, braakliggend zand, 38.52 en Achterakkers, 1 plant, braakliggend terrein op zand, 44.11 (A. Boesveld).

Sonchus tenerrimus L.: 's-Hertogenbosch, NS-station, in ballastbed, 45.32 (R. van der Meijden).

Sorghum bicolor (Kafferkooren): Eindhoven, Hemelrijken, ruderaal in oude tuintjes, 51.45 (opg. J. Spronk).

Sorghum halepense (Wilde sorgo): Haarlem, Van Oosten de Bruijnstraat, wegrand bij populier op weinig belopen trottoir, 25.31 (E.J. Weeda) / Dordrecht, diverse plaatsen, 38.52, 44.11 en 44.12 (opg. A. Boesveld) / in en om Eindhoven, diverse plaatsen, 51.44, 51.45, 51.46 en 51.55 (opg. J. Spronk).

Stachys arvensis (Akkerandoorn): gem. Wervershoof (Zwaagdijk Oost), braakliggende akker, 19.18, (opg. E. Kapitein).

Stellaria pallida (Bleke vogelmuur): Werkendam, in zandige uiterwaard langs de Merwede, tussen het gras op vrij schrale grond, 38.55 en nabij Hank, langs recreatieplas 'De Kurenpolder', in licht glooiend, zandig terrein in grazige, vrij schrale, korte vegetatie, 44.25 (opg. H.G. Kreeftenberg) / Bilthoven, Putterlaan, boomspiegel in trottoir, regelmatig geschoffeld zand, 51.56 (J.H.P. Bruinsma).

Taraxacum celticum (Schraallandpaardebloem): Cadzand-Bad, schraallandreservaatje SBB, vele tientallen planten, 47.57 (T. Denters).

Teucrium chamaedrys subsp. *chamaedrys*: Amsterdamse Waterleidingduinen, ca. 1 km N. van bekende plek, groeiplaats 6 × 15 m, in duinroosstruweel, 24.38 (J. Mourik).

Teucrium scordium (Moerasgamander): Oostvoorne, natte duinvallei, 37.31 (R. van der Meijden). — Enige km N. van de bekende vindplaats.

Thalictrum aquilegifolium (Akeleiruit): Eindhoven, in bosplantsoen bij sportveld, 51.36 (opg. F. Lambert).

Tragopogon dubius (Bleke morgenster): gem. Amsterdam, droge, schrale berm langs A10, 25.44 (opg. R.C.M.J. van Moorsel) / Rotterdam, OWL-terrein, basaltalud van Nieuwe Maas, 37.38 (opg. R. Andeweg) / Dordrecht, enkele planten, langs schouwpad spoorbaan, 44.11 (opg. A. Boesveld).

Tragopogon porrifolius (Paarse morgenster): Kuinderbos, in omgewerkte berm van Hopweg, 16.41 (opg. P. Bremer) / gem. Noorderkoggenland, berm op klei, 19.17 (opg. R.C.M.J. van Moorsel).

- Tragopogon pratensis* subsp. *orientalis* (Oosterse morgenster): tussen Vaassen en Epe, bij Kasteel Cannenburgh, in schrale berm op zand, 27.53 (T. Denters).
- Trientalis europaea* (Zevenster): Vilsteren, op landgoed, op twee plaatsen in loofbos, 22.51 (opg. J. Brouwer) / gem. Dalfsen, in loofbos, 27.18 (opg. K. van der Veen) / Wierdense Veld, in bosje langs Bruine Hoopsweg (Overijssels Landschap), enkele honderden planten op enige m², langs pad onder larix, 28.33 (opg. I.S. Zonneveld).
- Trifolium resupinatum* (Perzische klaver): gem. Maasbracht, Ohé (Dilkensweerd), enkele planten, zandpakket, 60.11 (opg. J.H.J. Klinckenberg).
- Trifolium scabrum* (Ruwe klaver): Helmond, berm bij zandput De Berkendonk, 1 plant, 51.38 (opg. J. Wasser).
- Trifolium striatum* (Gestreepte klaver): Voorhout, overweg, op schraal terreintje op de plaats van het vroegere seinwachtershuisje, 30.17 (opg. J. van Dijk).
- Triglochin maritima* (Schorrenzoutgras): Dordrecht, op twee ruderaal plekken op vochtig zand, 44.11 (A. Boesveld).
- Valerianella locusta* (Gewone veldsla): Eindhoven, Karolingerweg, 1 plant, langs tuintje, 51.44 (opg. J. Spronk).
- Verbascum blattaria* (Mottekruid): gem. Schoorl, Schoorl's Duin, open zandige berm, 19.12 en gem. Naarden, Limitische Heide, berm langs fietspad, 26.51 (opg. R.C.M.J. van Moorsel) / Utrecht, Nieuwegracht, op Werfoever, beneden straatniveau, aan voet van grote paardekastanje, 31.48 (opg. R. Goverde).
- Verbena officinalis* (Ijzerhard): Roggebotzand, aan schraal bospad in sparrenbos, 21.42 (opg. P. Bremer) / bij Aalten, op campingterrein, enkele planten, aan de oever van een meertje, op vochtig zand, 41.34 (opg. H.G. Kreeftenberg) / Nuenen, op diverse plaatsen, 51.36 (opg. F. Lambert).
- Veronica anagallis-aquatica* (Blauwe waterereprijs): Weerselo, Westrikerbroek, onderin nieuwe, diepe ruilverkavelingsloot, 28.36 (opg. G. Euverman).
- Veronica longifolia* (Lange ereprijs): Varsseveld, diverse planten op grazige Slingedijk (verwilderd?), 41.22 (opg. B. te Linde) / Kanaal Henriëttewaard-Engelen, tussen oevervegetatie, 45.22 (opg. F. Lippe).
- Veronica montana* (Bosereprijs): Amsterdam, Vondelpark, 25.34 (L. Freese-Woudenberg) / Amsterdamse Bos, op vochtige plek onder bomen, 25.54 (opg. G. Hendriksen).
- Veronica opaca* (Doffe ereprijs): Vianen, De hagen, in moestuin van volkstuincomplex aan ooststrand van de wijk, weinig planten, op zware klei, 38.28 en Polder Zijdeveld, diverse groeiplaatsen, 38.38 (D. Kerkhof) / Werkendam, 1 plant, op omgewerkte grond onder boompje, 38.55 (opg. H.G. Kreeftenberg) / Boxmeer, in boerentuin, 46.43 (F. Reijerse).
- Veronica peregrina* (Vreemde ereprijs): Rijswijk (N.-Br.), enkele tientallen planten, tussen oude terrasstenen van het landhuis 'Het Slot', 44.16 (opg. H.G. Kreeftenberg) / Beek en Donk, 1 plant, bij de inrit van een kwekerij van sierplanten, vrij zware veen-leemgrond, 51.27 (opg. F. Lambert) / Wahlwiller, parkeerplaats, 62.33 (J. Mourik).
- Vicia lathyroides* (Lathyruswikke): bij Hoog-Keppel (Eldrik), O.-IJsseldal, in een schrale, zandige wegberm boven op een steilrandje langs de Oude IJssel, 40.17 (opg. F. Sollman).

- Vicia tenuifolia* (Stijve wikke): Amsterdam, Ruigoord, ten N. van dorp, twee forse groeiplaatsen, in schraal, duinachtig, opgespoten terrein, 25.23 (T. Denters) / Deurne, op twee plaatsen tegen het talud van een beek, 51.38 (opg. J. Wasser).
- Viola persicifolia* (Melkviooltje): Raalte, Boetelerveld, Kleine Turfgat, 27.38 (E.J. Weeda).
- Viola reichenbachiana* (Donkersporig bosviooltje): Ratum, op verspreide plaatsen, 41.17 (opg. N. Jeurink) / Doetinchem, in vochtig loofbos, 41.21 (opg. B. te Linde).
- Viscum album* (Maretak): Vaassen, 1 grote plant, op grote hoogte in *Populus × canadensis*, ver van bebouwing in houtwal, 27.54 (opg. B. te Linde) / Stiphout, Geeneind, op 1,7 m hoogte in *Sorbus aucuparia*, langs straat in villawijk met nogal wat bos, 51.37 (opg. F. Lambert).
- Vitis vinifera* (Wijnstok): Well, 1 plant, aan Maasoever, 52.15 (opg. K. Reinink).
- Vulpia bromoides* (Eekhoorngras): Rotterdam, Grote Kerkplein, op verticale muur naar Delftse Vaart, 37.37 (R. Andeweg) / op verscheidene plaatsen bij Gilze-Rijen, 50.15 (opg. P. van Ruth).
- Vulpia ciliata* subsp. *ambigua* (Duinlangbaardgras): Wijk aan Zee, infiltratiegebied, 19.51 (Q. Slings & H. Snater) / Amsterdam, Ruigoord, twee groeiplaatsen met veel planten, open, droog, opgespoten duinterrein, 25.23 (T. Denters).
- Vulpia ciliata* subsp. *ciliata* (Gewimperd langbaardgras): Amsterdam, Ruigoord, een groeiplaats met veel planten, open, droog, opgespoten duinterrein, 25.23 (T. Denters).
- Vulpia fasciculata* (Dicht langbaardgras): Texel, De Koog, ruderaal duinen, 9.23 (C.G. Abbink-Meyerink) / Amsterdam, Ruigoord, twee groeiplaatsen met veel planten, open, droog, opgespoten duinterrein, 25.23 (T. Denters).
- Vulpia membranacea* (Zandlangbaardgras): Ammerzoden, afgedamde Maas, enkele m², op rivierduintje, 45.21 (H. Koppejan).⁴
- Xanthium spinosum* (Stekelige stekelnoot): Veghel, Dorshout, spoorwegovergang, 1 plant, in het zand van de spoorbaan, 45.55 (opg. F. Lippe).
- Zannichellia palustris* subsp. *palustris* (Zittende zannichellia): Lathum, in een plas bij camping De Honingraat, 40.14 (opg. K. Reinink) / Heyen, in ondiep, helder water van een Maasarm, zandige bodem, 46.44 (F. Reijerse) / Z. van Mariahout, Broek, loop van Bosven, 51.26 (opg. F. Lambert) / Eindhoven, kleigat, 51.34 (opg. J. Spronk) / in het Eindhovens Kanaal, 51.45 (opg. T. Denters).

1. R. van der Meijden, 1996. Verspreiding van wilde planten in Nederland. In: Heukels' Flora van Nederland, ed. 22: 21–24. Groningen.
2. N. Jeurink, E.J. Kneepkens & A.J. Hertog, 1995. Franse aardkastanje [*Conopodium majus* (Gouan) Loret], vermoedelijk al enkele tientallen jaren inheems. *Gorteria* 21: 205–209.
3. J.L. Koolen, 1996. Oranje springzaad, nieuw in de Biesbosch, maar met vraagtekens. *De Grienduif* (Ver. Behoud Biesbosch).
4. R. van der Meijden, 1996. Heukels' Flora van Nederland, ed. 22: 564. Groningen.
5. O.G. Zijlstra, 1995. Blauw × Klein glidkruid (*Scutellaria × hybrida*) nieuw voor Nederland. Nieuwsbrief FLORON-FWT 13: 15; 1996. *Gorteria* 22: 89–91..
6. W.J. Baas & W.J. Holverda, 1995. *Hydrocotyle ranunculoides* L. f.: infiltrant in waterland? *Gorteria* 21: 193–198.

7. C.A.J. Kreutz, 1995. Grote graslelie na bijna honderd jaar terug in Nederland. *Natuurh. Maandbl.* 84: 67–69.
8. J. Cortenraad, 1995. Uit de flora van Limburg, Afl. 38 (*Eleocharis ovata*). *Natuurh. Maandbl.* 84: 82.
9. D. Kerkhof & H. Duistermaat, 1995. Rijstgras [*Leersia oryzoides* (L.) Swartz] in het Midden-nederlandse rivierengebied. *Gorteria* 21: 77–86.
10. R. van der Meijden, L. van Duuren & H. Duistermaat, 1996. Standaardlijst van de Nederlandse flora 1996. Overzicht van wijzigingen sinds 1990. *Gorteria* 22: 1–5.
11. M.T. Jansen, 1992. *Bidens radiata* Thuill. langs de Waal in 1989, 1990 en 1991. *Gorteria* 18: 117–119.
12. R. van der Meijden 1996, Heukels' Flora van Nederland, ed. 22. Groningen.
13. A.J.W. Rotteveel, 1986. *Abutilon theophrasti* Med.: het Fluweelblad gevestigd? *Gorteria* 13: 40–42.
14. R. van der Meijden & W.J. Holverda, 1991. Nieuwe vondsten van zeldzame planten in 1988, 1989 en 1990. *Gorteria* 16: 126.
15. J. Groot & R.C.M.J. van Moorsel, 1996. Knolvossestaart (*Alopecurus bulbosus* Gouan) in Noord-Holland. *Gorteria* 22: 47–48.
16. R. van der Meijden, W.J. Holverda, J.J. Vermeulen & E.J. Weeda, 1994. Nieuwe vondsten van zeldzame planten in 1991 en 1992. *Gorteria* 19: 120.
17. G. Boedeltje, 1991. Moerasmelkdistel (*Sonchus palustris* L.) en Grote engelwortel (*Angelica archangelica* L.) langs het Twentekanaal: indicatoren van gebiedsvreemd water. *Gorteria* 17: 138–148.
18. P.F. Stolwijk, 1995. Kamferalant [*Dittrichia graveolens* (L.) W. Greuter] in Nederland. *Gorteria* 21: 210–212.
19. R. van der Meijden, W.J. Holverda, J.J. Vermeulen & E.J. Weeda, 1994. Nieuwe vondsten van zeldzame planten in 1991 en 1992. *Gorteria* 19: 139.
20. P. Bremer, 1981. *Polystichum lonchitis* (L.) Roth en *Asplenium viride* Huds. nieuw voor Nederland. *Gorteria* 10: 113–120.
21. K. Meijer & D.T.E. van der Ploeg, 1994. *Potamogeton* × *lintonii* Fryer in een tuinvijvertje. *Gorteria* 20: 70–72.

Verzoek om medewerking

De Lijsten hebben, hoe saai ze ook gepresenteerd worden, vooral de bedoeling floristisch *nieuws* onder uw aandacht te brengen. Vrijwel altijd gaat het om nieuwe vindplaatsen-op-uurhokniveau. Ze worden samengesteld uit een selectie van binnengekomen herbariummateriaal, brieven met foto's of dia's, talloze 'meldingskaartjes', en sinds kort ook uit Rode-Lijstformulieren.

We willen u niet lastig vallen met het soort ontboezeming als dat het maken van zo'n lijst veel werk is, of zo. Maar wel zou het fijn zijn, als iedereen meewerkt om de potentiële nieuws-mededelingen goed in te leveren.

Een paar voorbeelden. Stel dat je een bijzondere vondst doet in kilometerhok 137-436, en je schrijft dan op als vindplaats: "Diefdijk, Wiel van Bassa", dan hebben wij een klein probleem, omdat waarschijnlijk niemand weet, dat deze vindplaats ca. 4 km NO. van Leerdam ligt (we gaan er daarbij van uit, dat veel lezers ongeveer weten waar Leerdam ligt) – een verduidelijking in de trant van: "1 km O. van Schoonrewoerd, bij Polder Kortgerecht" helpt ook niet echt, óók al staan al die aanduidingen op de Topografische Kaart!

Ook sommige standplaatsaanduidingen kunnen nogal eens erg technisch zijn: “talud van waterschapsleiding” is weliswaar een ‘officiële’ IPI-aanduiding (een biotootype dat door de Provincies wordt onderscheiden), maar niet iedereen zal direct begrijpen dat we hier te maken hebben met een oevermilieu van een klein kanaal onder het beheer van het Waterschap.

En dan de kwestie van de voorletters. We vermelden normaliter de (volledige) naam van de vinder bij de vondst. Dus staat er bij de (fictieve) vinder “Bob Querido”: R.J.S. Querido. Vreemd genoeg komt het vaak voor dat mensen met meer dan één voorletter, of wier roepnamen afwijken van hun eerste voorletter, hun eigen naam op allerlei verschillende wijzen vermelden op de opgave. Het is natuurlijk maar een kleine moeite om hierin volledig te zijn.

Het zou fijn zijn als ieder wil meewerken om ons zoekwerk een beetje te beperken.